

عکس: مصطفی رودکی/امیزان

حکم قطعی پرونده گروه رستمی صفا، بدهکار کلان و دانه درشت بانکی صادر شد

پرونده مختومه یک ابربدهکار

خبریک

رسیدگی به پرونده گروه رستمی صفا در دوره ریاست آیت‌الله رئیسی بر قوه قضائیه و از فروردین ماه سال ۱۳۹۹ در دادگاه ویژه جرایم اقتصادی آغاز و طی دو سال اخیر پیگیری شد.

نخستین بار با تخلفات محمد رستمی صفا در دولت نهم برخورد شد اما دولت روحانی در برابر این ابربدهکار بانکی، مامشات فراوانی را به خرج داد.

گروه اقتصادی: روز گذشته حکم قطعی پرونده گروه رستمی صفا، بدهکار کلان و دانه درشت بانکی کشور در شعبه دوم دادگاه ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران صادر شد. گروه رستمی صفا با مدیریت محمد رستمی صفا در سال‌های ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۲ با تشکیل شرکت‌های متعدد، تسهیلات ارزی و ریالی کلانی را برای تولید و واردات از بانک‌های پارسیان، ملی، سپه، توسعه صادرات و تجارت دریافت و بخش عمده این تسهیلات را به خارج از کشور منتقل کرد.

از آنجایی که رستمی صفا تا سال ۱۳۹۳ در استرداد تسهیلات ارزی و ریالی امتناع و بخش عمده‌ای از این تسهیلات را به خارج

از کشور منتقل کرده بود، در اسفندماه همان سال علیه محمد رستمی صفا، شرکا و معاونین وی اعلام جرم صورت گرفت و در نهایت در اوایل سال ۱۳۹۴ بازداشت شد. پس از تشکیل پرونده، علی‌رغم اینکه دادرسی تهران به منظور جلوگیری از هرگونه اختلال در واحدهای تولیدی متعلق به رستمی صفا و وصول مطالبات بانک، فرصت بسیار زیاد در اختیار وی گذاشته بود، این فرد با دستاویزهای مختلف از انجام این مهم امتناع کرد تا اینکه پرونده اتهامی محمد رستمی صفا و سایرین با صدور کیفرخواست به شعبه دوم دادگاه ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی ارسال و ارجاع شد.

بر اساس کیفرخواست صادره اتهام‌های متهمان پرونده، اختلال کلان در نظام اقتصادی، نظام پولی و ارزی کشور به نحوه عمده از طریق قاچاق عمده ارز با خروج غیرقانونی منابع ارزی دریافتی از بانک‌های کشور در قالب قراردادهای غیرواقعی و با ارائه اسناد مزورانه به منظور اخذ تسهیلات بانکی کلاهبرداری‌های میلیون‌یورویی، میلیون دلاری، میلیارد ینی و چنددهزار میلیارد تومانی تشخیص داده شد.

در دوره ریاست قوه دکترا ابراهیم رئیسی، رسیدگی به این پرونده از فروردین ماه سال ۱۳۹۹ در شعبه دوم دادگاه ویژه

رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران آغاز و طی دو سال اخیر، رسیدگی به پرونده با حضور هیأت‌های کارشناسی پولی، بانکی، ارزی، مالی، اقتصادی و گمرکی در جلسات متعدد پیگیری و ابعاد مختلف این پرونده را از زوایای مختلف بررسی کردند. در نهایت پس از برگزاری جلسات متعدد دادگاه حکم قطعی و لازم الاجرای متهمان پرونده گروه رستمی صفا را صادر کرد و علاوه بر حبس‌های طولی‌المدت برای متهمان، با رأی صادره بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومان به شبکه بانکی کشور بازخواهد گشت.

پیگیری تخلفات رستمی صفا برای نخستین بار در دولت نهم
محمود احمدی‌نژاد اولین بار در دی ماه سال ۸۴ در جمع نمایندگان مجلس هفتم در صحن علنی مجلس از قصد خود مبنی بر اعلام اسامی مفسدان اقتصادی خبر داد.

او در بیستمین سفر استانی خود به ساوجبلاغ و نظرآباد در مهرماه ۸۵، اعلام کرد: «به مفسدان اقتصادی که با رابطه‌ی وام‌های میلیاردی از بانک‌ها گرفته‌اند، فقط ۱۵ روز وقت می‌دهم تا حساب خود را با آن بانک‌ها تسویه کنند؛ در غیر این صورت، اسامی آنان را برای ملت ایران

افشا خواهم کرد.» در پایان مهلت دو هفته‌ای رئیس دولت نهم، خبرگزاری ایرنا در خبری کوتاه با انتشار در اسم محمد رستمی صفا و العقیبا نام آنها را فاش کرد. رستمی صفا که بعد از سخنرانی رئیس‌جمهور وقت در نظرآباد کرج به‌عنوان یکی از مفسدان اقتصادی معرفی شد، از خریداران احتمالی سهام بانک پارسیان در آن مقطع به حساب می‌آمد که توانسته بود در معامله‌ای به ارزش ۲۹۳ میلیارد تومان این بلوک را خریداری کند، اما این معامله بعد از انتقاد مستقیم رئیس‌جمهور از مدیرعامل بانک پارسیان در سفر استانی به نظرآباد، لغو و رستمی صفا به‌عنوان مفسد اقتصادی معرفی شد. نکته قابل توجه اینجاست که در دولت روحانی با تخلفات صفا برخورد جدی صورت نگرفت و دولت در برابر این بدهکار بانکی، مامشات فراوانی را به خرج داد.

رستمی صفا کیست؟
محمد رستمی صفا از پیمانکاران قدیمی شرکت ملی گاز است که در دوران کاری خود نیز مرتکب تخلفات مالی از جمله پرداخت رشوه و گردش غیرقانونی وجوه در سیستم بانکی برای دریافت وام شده بود. وی مدیر عامل و رئیس هیأت مدیره چند

شرکت معظم مرتبط با صنایع گاز نیز بوده که از آن جمله می‌توان به گروه صنعتی صفا شامل شرکت‌های نورد و پروفیل ساوه، پیلوت گاز (کارخانه تولید کننده اجاق گاز خانگی)، فولاد کاشان، نورد صفا و... نام برد.

وی سابقه عضویت در اتاق بازرگانی صنایع و معادن ایران و ایتالیا نیز دارا بوده است.

لغو معامله با بانک پارسیان

محمد رستمی صفا، ۲۸ شهریور ۸۵ موفق شد ۲۸٫۸ درصد سهام بانک پارسیان را که در مالکیت ایران خودرو بود، به ارزش حدود ۲۹۳ میلیارد تومان بخرد. این معامله نام دومین معامله بزرگ آن زمان بورس ایران پس از معامله صفا را به خود گرفت اما ۱۳ روز بعد یعنی ۱۰ مهر، بورس معامله یاد شده را به دلیل دیر رسیدن ضمانتنامه لغو کرد.

اما او چگونه می‌خواست سهام بانک پارسیان را خریداری کند؟ وی از بدهکاران سنگین بانک پارسیان بوده و با اخذ وام از این بانک مبلغ ۲۹۳ میلیارد تومان از وجوه خود بانک برای خرید بانک هزینه کرد.

اینجا بود که نام عبدالله طالبی، مدیرعامل سابق بانک پارسیان به میان آمد و بررسی‌های احتمالی بعدی دست داشتن طالبی را مشخص کرد و سرانجام بانک مرکزی صلاحیت طالبی را با استناد به مصوبه شورای پول و اعتبار سلب و وی همراه یک عضو دیگر هیأت مدیره، از کار برکنار شد.

استناد اصلی بانک مرکزی برای برکناری طالبی، یکی از بندهای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ بود که بانکداری و در اختیار گرفتن سهام بیش از ۱۰ درصد یک بانک را برای اشخاص حقیقی محدود می‌کرد و روشن است با رقم ۲۸٫۸ درصد معامله پارسیان در تضاد بود. هرچند مسائل دیگری از جمله حفظ حقوق سهامداران جزء و غیره نیز از دلایل برکناری مدیرعامل بانک پارسیان مطرح شد. با این حال، با تغییر در هیأت مدیره بانک پارسیان، سر و صداها خوابید و حتی هیچ خبری درباره سرنوشت رستمی و طالبی و پول‌هایی که احیاناً باید به بیت المال بازمی‌گشت، منتشر نشد.

تشکیل شرکت‌های متعدد با هدف اخذ تسهیلات کلان

گروه رستمی صفا با مدیریت محمد رستمی صفا در سال‌های ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۲ با تشکیل شرکت‌های متعدد، تسهیلات ارزی و ریالی کلانی را برای تولید و واردات از بانک‌های پارسیان، ملی، سپه، توسعه صادرات و تجارت دریافت و بخش عمده این تسهیلات را به خارج از کشور منتقل کرد.

از آنجایی که رستمی صفا تا سال ۱۳۹۳ از استرداد تسهیلات ارزی و ریالی امتناع و بخش عمده‌ای از این تسهیلات را به خارج از کشور منتقل کرده بود، در اسفندماه همان سال علیه محمد رستمی صفا، شرکا و معاونین وی اعلام جرم صورت گرفت و در نهایت در اوایل سال ۱۳۹۴ بازداشت

شد. پس از تشکیل پرونده، علی‌رغم اینکه دادرسی تهران به منظور جلوگیری از هرگونه اختلال در واحدهای تولیدی متعلق به رستمی صفا و وصول مطالبات بانک، فرصت بسیار زیاد در اختیار وی گذاشته بود، این فرد با دستاویزهای مختلف از انجام این مهم امتناع کرد تا اینکه پرونده اتهامی محمد رستمی صفا و سایرین با صدور کیفرخواست به شعبه دوم دادگاه ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی ارسال و ارجاع شد.

اتهامات

بر اساس کیفرخواست صادره اتهام‌های متهمان پرونده، اختلال کلان در نظام اقتصادی، نظام پولی، و ارزی کشور به نحوه عمده از طریق قاچاق عمده ارز با خروج غیرقانونی منابع ارزی دریافتی از بانک‌های کشور در قالب قراردادهای غیرواقعی و با ارائه اسناد مزورانه به منظور اخذ تسهیلات بانکی کلاهبرداری‌های میلیون‌یورویی، میلیون دلاری، میلیارد ینی و چنددهزار میلیارد تومانی تشخیص داده شد.

مجموعاً ۷۷ سال حبس، مجازات متهمان پرونده

دادگاه محمد رستمی صفا را به ۱۵ سال حبس تعزیری، محرومیت از هرگونه خدمات دولتی و رد مال در حق شبکه بانکی کشور به میزان ۱۸۱ میلیون و ۷۵۴ هزار و ۴۱۷ یورو، ۹۶ میلیون و ۲۷۶ هزار و ۴۳ دلار، یک میلیارد و ۵۱۴ میلیون و ۶۹۶ هزار و ۴۵ ین ژاپن و ۱۹ هزار و ۴۹۷ میلیارد و ۱۹۲ میلیون و ۶۵۶ هزار و ۱۲۴ ریال محکوم کرد. مهدی رستمی صفا به ۲۰ سال حبس تعزیری و محرومیت از هرگونه خدمات دولتی و مشارکت در رد مال با محمد رستمی صفا در حق شبکه بانکی محکوم شد.

رد مال ۳ هزار میلیارد تومانی به شبکه بانکی کشور

قوه قضائیه در کنار رسیدگی به این پرونده به دنبال بازگشت وجوه به شبکه بانکی نیز بوده است و متهمان پرونده از سال ۹۵ اقدام به پرداخت بخشی از رد مال کرده‌اند. با پیگیری‌های قضایی صورت گرفته تا کنون حدود ۳ هزار میلیارد تومان به شبکه بانکی بازگشته است. همچنین ۲ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان از رد مال مربوط به واحدهای تولیدی است که به نام شبکه بانکی منتقل شده؛ اما به دلیل جلوگیری از آسیب به روند تولید در تملک متهمان باقی مانده بود که این اموال نیز در ۲۵ خرداد سال جاری براساس رأی صادره از دادگاهی در استان مرکزی، حکم خلع ید متهمان از واحدهای تولیدی صادر و اموال به تملک شبکه بانکی کشور درآمد و از مجموع حکم رد مال متهمان کسر شد.

با این حساب باید گفت با توجه به رد مال صورت گرفته به مبلغ ۳ هزار میلیارد تومان و خلع ید قطعی در سال ۱۴۰۲ میزان بازگشت پول به بیت المال بیش از مبلغی است که در سال ۹۵ به نام بانک، اما در تملک گروه رستمی صفا بوده است.

حسین لطفی: رسیدگی به پرونده گروه رستمی صفا در دوره ریاست سید ابراهیم رئیسی در قوه قضائیه و از فروردین ماه سال ۱۳۹۹ در دادگاه ویژه جرایم اقتصادی آغاز و طی دو سال اخیر پیگیری شد

در تغییر واحد از پول‌های ایران در بانک‌های کره جنوبی موجب کاهش یک میلیارد دلاری ارزش آنها شد که انتظار می‌رود دستگاه قضایی به این پرونده وی هم رسیدگی کند.

با این حال، افشاکاری معاون سابق همتی در بانک مرکزی درباره افشای اطلاعات محرمانه ایران نزد صندوق بین‌المللی پول، پرونده جدیدی از تخلفات همتی را می‌گشاید.

صندوق بین‌المللی پول از نهادهای بین‌المللی واقع در آمریکا است که مدیریت آن به طور غیرمستقیم در اختیار دولت آمریکا است و ابزار اجرای بخشی از سیاست‌های بین‌المللی آمریکا محسوب می‌شود. به همین دلیل کشورهای مستقل جهان تلاش دارند از نقش آمریکا در صندوق بین‌المللی پول بکاهند یا در مقابل آن، نهادهای مستقل جدیدی ایجاد کنند که کشورهای عضو بریکس پیشگام این کار بودند و صندوقی در مقابل صندوق بین‌المللی پول ایجاد کرده‌اند.

همتی: گزارش صندوق بین‌المللی پول از ذخایر ارزی ایران غلط است

رییس کل بانک مرکزی با بیان اینکه گزارش اخیر صندوق بین‌المللی پول از تخمین میزان ذخایر ارزی بانک مرکزی، یک خطای فاحش و گزارشی غلط و ناشی از اطلاعات ناقص آنها است، به اظهارات درباره پول‌های بلوکه شده از سوی افراد مختلف واکنش نشان داد و آنها را فاقد سندیت دانست.

معاون اقتصادی سابق بانک مرکزی افشا کرد

ویژه

جرم همتی: افشای اطلاعات محرمانه ایران نزد نهادهای غربی

سریع (RFI) از صندوق بین‌المللی پول کرد که حتی نتوانست یک سنت از آن را بگیرد. درحالی که چون سهامدار هستیم، پول خودمان بود و کشورهای مختلف نیز این تسهیلات را گرفتند. صندوق برای پرداخت این وام کلی اطلاعات محرمانه از همتی خواسته بود که او همه اطلاعات مهم کشور اعم از وضعیت ارزی، نرخ تورم و... را به آنها داد، مواردی که خودش درباره آنها به مردم خودمان هم گزارش نمی‌داد! هر کسی از او می‌پرسید، می‌گفت اینها محرمانه است. صندوق این اطلاعات را در مجله چشم‌انداز اقتصاد بین‌المللی چاپ کرد و تازه کاشف به عمل آمد که همتی چه کار خطی می‌کرده است. در داخل به او فشار آوردند و توضیح خواستند و او هم در نهایت همه چیز را کتمان کرد و گفت اطلاعات صندوق غلط است!

حالا که پول‌های بلوکه شده در کره، آزاد شده، جناب همتی که برای وام نگرفته از صندوق همه خواسته‌هایشان را، آن هم در بجهوه یک جنگ اقتصادی، اجابت کرد، در جایگاه مدعی‌العموم نشسته که شما گذاشتید ما وام بگیریم و آزادسازی پول‌هایمان در کره هنر نیست.

افشاکاری

به گزارش «ایران اقتصادی»، اظهاراتی که معاون اقتصادی سابق بانک مرکزی علیه همتی مطرح کرده با توجه به عملکرد رئیس کل بانک مرکزی دولت روحانی، چندان عجیب نیست. لازم به ذکر است که در فروردین ۱۴۰۰ صندوق بین‌المللی پول در گزارش خود از وضعیت اقتصادی کشورهای خاورمیانه و آسیای مرکزی ادعا کرده بود که ذخایر ارزی قابل دسترس ایران